

Kripto varlıklara kolay vergileme önerileri

Kripto varlık dünyası büyürken, devletler izle-gör politikasının sonlarına doğru, şu günlerde kripto piyasasını vergileme üzerine harekete geçmiş görünüyor.

- Devletlerin iştahı
- Home-ofis traderların durumu
- Kripto varlıkların vergisel tanımı ve alım satım kazancı vergisi
- Handikaplar ve kolay vergileme önerisi

Devletlerin iştahı

Fiziksel dünyada yeni başlayan her tür işlem, piyasa oyuncularının yanı sıra, harici ve en güçlü ortak olan devletlerin de ilgisini çekiyor. Devletler bu kez, ilgilerini kripto varlıklara yöneltmiş görünüyor. IRS, 2021 bireysel vergi beyannamesinde mükelleflerine şöyle bir soru yöneltiyor: "2021 yılı boyunca herhangi bir sanal para biriminde herhangi bir finansal çıkar aldınız mı, sattınız mı, takas ettiniz mi veya başka bir şekilde elden çıkardınız mı?" Nitekim daha önce IRS, kripto varlıkları "virtual currency-sanal para birimi" olarak **tanımlamıştı**.

Ayrıca IRS, "1099-MISC-Diğer Gelirler" formu içerisinde 600\$ üzerindeki kripto varlık gelirlerini görmek istediğini açıkladı. Böylece IRS, 1040 formuyla 1099 formundaki bilgileri, dijital varlık borsalarından topladığı bilgilerle örtüştürmek istiyor.

Bu konuda **coinbase şu açıklamayı yapıyor:** "eğer 2021 yılında kripto varlıklardan alım satım kazancı elde ettiyseniz bunu 1099-MISC formuyla IRS'e bildirmeniz gerekiyor." Dahası coinbase, ABD vatandaşları için, kendi platformunda yapılan işlemlerden doğan kazançlarını hesaplayabilmeleri amacıyla, kullanıcılarına bir ara yüz de sunmuş durumdadır.

Kripto varlıklara kolay vergileme önerileri

Kripto varlık dünyası büyürken, devletler izle-gör politikasının sonlarına doğru, şu günlerde kripto piyasasını vergileme üzerine harekete geçmiş görünüyor.

Kripto ya da başka bir deyimle dijital varlık dünyası; sert fiyat hareketleri, hukuki çözümsüzlükler, finansal oyun kuruculara karşı merkezizetsiz finansal oluşumlar başlıklarında tartışılmaya devam ederken, yeni bir gündem olarak bu tartışmaların arasına "kripto varlıkların vergilendirilmesi" konusu da girdi.

1040		Department of the Treasury—Internal Revenue Service (99)		2021		OMB No. 1545-0074		IRS Use Only—Do not write or staple in this space.	
Filing Status ☐ Single ☐ Married filing jointly ☐ Married filing separately (MFS) ☐ Head of household (HOH) ☐ Qualifying widow(er) (QW) Check only one box. If you checked the MFS box, enter the name of your spouse. If you checked the HOH or QW box, enter the child's name if the qualifying person is a child but not your dependent ▶									
Your first name and middle initial			Last name			Your social security number			
If joint return, spouse's first name and middle initial			Last name			Spouse's social security number			
Home address (number and street). If you have a P.O. box, see instructions.						Apt. no.		Presidential Election Campaign Check here if you, or your spouse if filing jointly, want \$3 to go to this fund. Checking a box below will not change your tax or refund. ☐ You ☐ Spouse	
City, town, or post office. If you have a foreign address, also complete spaces below.				State	ZIP code				
Foreign country name		Foreign province/state/county		Foreign postal code					
At any time during 2021, did you receive, sell, exchange, or otherwise dispose of any financial interest in any virtual currency? ☐ Yes ☐ No									

Kripto varlıklara kolay vergileme önerileri

Söz konusu gelirin ticari kazançtan farklılaştığını söyleyen görüşler, bu varlıkların "hisse senedi" ya da "para" niteliğine haiz oldukları düşüncesinden hareket ediyorlar. Hisse senetlerinin yasal getirileri farklılaşabildiğinden, kaynağı reel bir varlık olduğundan ve orada doğan kazanç zaten vergilenmiş olduğundan, kripto varlıklar hisse senedine benzememektedir.

Kripto varlıklar, "dijital para" tanımına daha yakındır. Varlık ve para kavramları birlikte ele alındığında kripto varlıklar, yabancı paralar tanımına en yakın varlıklardır. Dahası her yabancı paranın bir borsası olduğu gibi kripto varlıkların da birden çok borsası bulunmakta ve değerleri buradaki alım satım miktarları üzerinden belirlenmektedir.

Kripto varlıklar, yabancı paraların belki de en yabancıları olarak ortaya çıkmış olup değerleri kendilerine özgü borsalarda belirlenmektedir.

Dolayısıyla kripto varlıklar, borsa rayici olan yabancı varlıklardır. Türk Vergi Usul Kanunu'nda (md.280) yabancı paraların borsa rayici ile değerlendirileceği belirlenmiştir. Ancak Türkiye'de yabancı para borsası olmadığı için yabancı para kurları, öteden beri Merkez Bankası tarafından ilan edilmektedir.

Alım satım kazancı vergisi

Hali hazırda yabancı paraların vergilemesi şirketler açısından iki başlıkta olmaktadır. Birincisi, ortada bir değerlendirme tarihi olmadan yapılan alım satımdır ki, buradan doğan kazanç zaten ticari kazanç içinde değerlendirilmektedir. İkincisi ise, ortada bir alım satım yokken, değerlendirme günlerinde borsadaki değerine göre değerlendirilmesidir.

Yabancı paraların borsa rayici ile değerlendirileceğine değinen 280'inci maddenin devamında, borsa rayicinin tespitinde muvazaa olduğu anlaşılırsa borsa rayici yerine alış bedelinin esas alınacağı belirlenmiştir. Bu açıdan kripto para borsalarındaki yüksek volatilité dikkate alındığında, değerlendirme yapılmasına gerek bulunmamakta ve yabancı paralara benzer nitelikte **sadece alım satım kazancı üzerinden vergileme yapılması** daha yerinde görülmektedir. Bu yönüyle, yapılan işlemler mevcut KDV md.17/4-g kapsamına da girmiş olduğundan KDV'ye temas eden yönü olmayacaktır.

Konuya Türkiye özelinde bakacak olursak, son günlerde Türkiye'de de bu enstrümanın öncelikle tanımlanması, sonrasında ise vergilendirilmesi konusundaki çalışmalar hız kazanmış görünüyor.

Kripto varlıkların vergisel tanımı

Kripto varlıklar üzerinden gelir elde biçimleri, veri madenciliği ve airdrop'un yanı sıra temel olarak; alım ve satım kazancı farkı üzerinden gerçekleşiyor. Türk vergi kanununda alım satım üzerinden vergileme, -yapılan işin yoğunluğuna göre- ticari kazanç olarak sınıflandırılmıştır.

Kripto varlıklara kolay vergileme önerileri

Home-ofis traderların durumu

Kripto varlık işlemlerinin çoğunluğunun gerçek kişiler tarafından yapıldığı düşünülmektedir. Türkiye'de gerçek kişilerin, ticari kapsamda olmayan, yabancı paralar üzerinden doğan alım satım kazançları -faiz ve diğer nemalar haricinde- gelir vergisi esasında vergilendirilmemektedir.

Neon ışıklarının aydınlattığı bir rezidans dairesinde, birden fazla güçlü monitörün karşısında, birden fazla borsada, bu işe bütçesinin önemli bir kısmını ayıran ve gününün yarısından fazlasını kripto varlık alım satımına ayıran kişiler, ticari bir organizasyon içerisinde midir? Maliye İdaresi, bu soruya kesinlikle "evet" yanıtını verecektir.

Bu yanıt, ticari kazanç esasında vergilemeyi gerektirecektir. Ancak yapılan bu işleri klasik ticari organizasyon olarak görmemek gerekmektedir. Nitekim aynı organizasyonla döviz alım satımı yapanlar da vergilendirilmemektedir.

Handikaplar ve kolay vergileme önerisi

Öte yandan, kripto para borsalarına aktarılan tutarların, hangi oranda kazanç sağladığının tespitinin, kullanıcıların inisiyatifine bırakılmaması da gerekmektedir. Nitekim bu piyasada, ülke bazlı borsalar dışında, ülkelerin veri almakta zorlanacağı merkezizetsiz ya da otoriteye tabi olmayan borsalar çoğunluktadır. Dahası, otoritenin tanıdığı borsayla ilk işlem yapıldıktan sonra merkezizetsiz yabancı borsalarla işlem yapılabilirdiği için kazancın tespitinin teyidi zorlaşmaktadır.

Devletler açısından alım satım farkının tespitinin zor, hatta bazen de imkansız olması sebebiyle kripto varlıkların alım satım işlemleri açısından; **kripto para borsalarına gönderilen ve bu borsalardan geri alınan tutarlar üzerinden, bankalar tarafından, sınırlı düzeyde "dijital para işlem vergisi"nin alınması** en kolay, kesin ve adil vergileme biçimi olarak ortaya çıkmaktadır.

Kripto para borsalarına gönderilen tutarlarda, gönderim aşamasında vergi alınmasındaki amaç; bu borsalara giden tutarların akıbetinin tespit edilememe riski ile farklı ülke ve borsalardan geri çekilme riskidir. Kripto para borsalarından geri alınan tutarların vergilenmesindeki amaç ise; kazancın miktarının ve kaynağının tespitinin zor olmasıdır.

Daha fazlası

VUK md.280'e [buradan](#), KDV md.17'ye [buradan](#), kripto para vergilendirilmesi ile ilgili farklı görüşlerin yer aldığı dw haberine [buradan](#), coinbase'in detaylı vergilendirme hesaplamasına ilişkin açıklamasına ise [buradan](#) ulaşabilirsiniz.